

BESKRIVNING AV CARING DADS

Caring Dads är ett strukturerat, manualbaserat, kognitivt påverkansprogram som är specialutformat för pappor som utövat våld mot barnet och/eller barnets mamma. Programmet utarbetades 2001 i Kanada och har sedan dess erbjudits i bl.a. Kanada, USA och England. Det 17-veckor långa programmet erbjuds både frivilliga samt dömda pappor och arbetar i nära samarbete med socialtjänst, domstolar och övriga myndigheter som kommer i kontakt med barn och med pappor som utövar våld. Utvärderingar av programmet har gjorts både 2004 och 2007 med fokus på både metod, bedömningsinstrument, programinnehåll samt upplevda resultat. Även om resultat när det gäller våld i nära relationer är svårbedömda variabler så har utvärderingarna konstaterat att programmet verkar matcha behovet av insatser för våldsutövande pappor både gällande syfte, målsättning och innehåll samt lever upp till målsättningen att sätta barns behov av skydd och säkerhet främst¹.

Caring Dads blev, i samarbete med organisationer och myndigheter som arbetar med barn- och kvinnofridsfrågor, utformat av upphovsmakarna till Changing Ways, en organisation som sedan 1984 erbjudit psykoedukativa påverkansprogram för män som utövat våld mot sin partner. När organisationen efter ett antal år märkte att de vuxna sönerna till de pappor som tidigare deltagit i påverkansprogrammet kom för behandling av eget våldsutövande blev det tydligt att det behövdes ett program som riktade in sig på pappornas bristande föräldraskap och våldets konsekvenser för deras barn.

Caring Dads löper enligt fyra huvudprinciper: 1) skapa förtroende och motivation för pappor att börja titta på sitt föräldraskap 2) öka kunskapen kring barnfokuserat föräldraskap 3) öka pappors medvetenhet och ansvar för utövandet av våld och hur våldet påverkar barnen och mamman samt 4) fördjupa ny kunskap, återbygga förtroende och planera för framtiden. I programmet används olika tekniker och metoder såsom rollspel, strukturerade gruppdiskussioner kring teman samt löpande hemuppgifter.

Programmet erbjuds veckovis i gruppformat och under 17 veckors tid. Syftet är att hålla pappor som utövar våld, direkt mot barnen eller indirekt mot barnens mammor, ansvariga för sina handlingar. En annan avsikt med att erbjuda programmet är att ställa mycket högre krav på våldsutövande pappors förmåga att vara föräldrar som på ett bättre sätt kan tillgodose barnens behov av trygghet,

¹ "Preliminary Evaluation of an Intervention Program for Maltreating Fathers", Scott, K & Crooks, C, Brief Treatment and Crisis Intervention 7:224-238 (2007) samt <http://www.caringdadsprogram.com/>

stabilitet och förutsägbarhet. En pappa som använder våld mot barnet eller barnets mamma kan inte sägas uppfylla barnets behov av ovanstående. Mammor som har barn tillsammans med våldsutövande pappor blir av myndigheter ofta ombedda att ha ett mycket stort ansvar för att försöka skydda barnen från pappornas våld. Samtidigt blir mammorna av samma myndigheter uppmanade att inte försvåra barnens kontakt med papporna. Pappor som utövar våld behöver därför bli erbjudna ett program som har ambitionen att förflytta ansvaret för våldsutövandet från den våldsutsatta mamman till den våldsutövande pappan. Det är också ett faktum att våld, speciellt våld mot mammor, inte upphör med en separation². Att pappor använder våld måste därför anses vara en allvarlig risk för barnens fortsatta psykiska och fysiska välbefinnande.

Vad särskiljer **Caring Dads** från andra föräldraprogram av typen COMET, Föräldrakraft mfl.? Enligt upphovsmakarna till **Caring Dads** är mer allmänt erbjudna föräldraprogram inte lämpliga för pappor som utövar våld mot barn och mammor. En orsak är att de inte fokuserar på våld i nära relationer och följaktligen går förbi huvudproblematiken för våldsutövande pappor. En annan anledning är att denna typ av föräldraprogram har en ambition att lära föräldrar strategier att komma tillrätta med barns oönskade beteenden i olika åldrar. En pappa som utövar våld kan i värsta fall förbli omedveten om de attityder och värderingar som styr hans användande av våld mot barnen och mamman och istället bli fokuserade på att få barnen att bete sig på mer önskvärda sätt om han deltar i ett traditionellt föräldraprogram. Pappor som utövar våld ger ofta uttryck för attityder och värderingar som brister i förståelse och respekt för att inte utsätta barn för våld. Många pappor som utövar våld underminerar också mamman som förälder och utsätter barnen för psykiska övergrepp genom att göra dem delaktiga i detta. Pappors attityder och värderingar kring valet att använda våld måste ifrågasättas och det behovet fyller inte mer traditionella föräldraprogram³. Det kan däremot finnas ett värde i att en pappa som tagit till sig innehållet i **Caring Dads** och vars eventuella positiva förändring bekräftas av mamman och barnen kan bli erbjuden ett mer traditionellt föräldraprogram för att fördjupa kunskaperna kring barns behov och praktiska föräldrastrategier.

Målgruppen för **Caring Dads** är biologiska pappor eller styvpappor som utövat våld mot sina barn/styvbarn och/eller barnens mamma. Ett nära samarbete med socialtjänstens utredningsenhet för barn och unga är mycket viktigt med tanke på att fokus alltid måste vara att skydda barn och ungdomar från våld. Ett annat villkor för ett program av denna typ är att barn och mammor blir erbjudna stöd och

² Se Ekbrand, Hans <http://sociologi.cjb.net/kvinnomisshandel/he-avhandling.pdf>

³ Se www.caringdadsprogram.com för fördjupad diskussion kring detta

hjälp oavsett om pappan väljer att delta i programmet eller inte. Det är även viktigt att säkerheten stärks kring barnet under tiden pappan medverkar i programmet varför en så kallad mammakontakt måste godkännas av pappan. Mammakontakten bör hanteras av annan personal än de som arbetar med papporna och bör ha erfarenhet och kunskap att arbeta med våldsutsatta mammor.

Vissa pappor är inte lämpliga för **Caring Dads**. Pappor med ett aktivt missbruk av alkohol eller andra beroendeframkallande medel eller pappor med allvarliga psykiska funktionshinder bör inte erbjudas programmet. Pappor som är misstänkta eller dömda för sexuella övergrepp på barn eller pappor som helt har fråntagits umgänge med sina barn bör inte heller erbjudas programmet. Även i de fall där barnens mammor lever under skyddad identitet och där riskbedömningar anger en påtaglig risk för fortsatt våld mot henne bör inte pappan erbjudas programmet.
